

پروردش مهارت های زبانی دانش آموزان کم توان ذهنی در کتاب های جدید التأليف

پدیدآورده (ها) : قیومی، عفت
علوم تربیتی :: تعلیم و تربیت استثنائی :: مهر 1380 - شماره 3
از 63 تا 54 آدرس ثابت : <http://www.noormags.ir/view/fa/articlepage/388811>

دانلود شده توسط : عمومی user2314
تاریخ دانلود : 17/12/1394

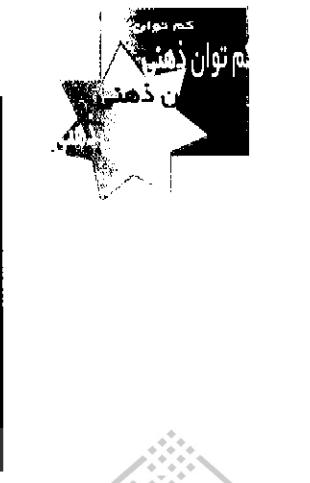
مرکز تحقیقات کامپیوتری علوم اسلامی (نور) جهت ارائه مجلات عرضه شده در پایگاه، مجوز لازم را از صاحبان مجلات، دریافت نموده است، بر این اساس همه حقوق مادی برآمده از ورود اطلاعات مقالات، مجلات و تألیفات موجود در پایگاه، متعلق به "مرکز نور" می باشد. بنابر این، هرگونه نشر و عرضه مقالات در قالب نوشтар و تصویر به صورت کاغذی و مانند آن، یا به صورت دیجیتالی که حاصل و بر گرفته از این پایگاه باشد، نیازمند کسب مجوز لازم، از صاحبان مجلات و مرکز تحقیقات کامپیوتری علوم اسلامی (نور) می باشد و تخلف از آن موجب بیکرد قانونی است. به منظور کسب اطلاعات بیشتر به صفحه [قوانین و مقررات](#) استفاده از پایگاه مجلات تخصصی نور مراجعه فرمائید.

پایگاه مجلات تخصصی نور

پژوهش مهارت‌های زبانی دانش آموزان

کم توان ذهنی در کتاب‌های جدید التأليف

عفت قیومی

مدیرگروه تألیف کتب فارسی ویژه دانش آموزان کم توان ذهنی

گوشها یم می شنود
 اگرچه دقت شنوازی هم سالانم را ندارد
 چشمها یم می بیند
 ولی تیزبینی هم سالانم را ندارد
 دیکته را دوست دارم
 به شرط آنکه آن را شمرده بگویی
 ریاضی ام هم خوب است
 مشروط به این که بگذاری
 بازم، خراب کنم و لمس کنم
 از زبانم بگویم
 زبانم صادق ترین زبان هاست
 و هیچ گاه به جز آن چه که در قلیم می گذرد به زبان
 جاری نمی شود
 از قلیم نگفتم قلبم گرمترین و شلوغ ترین قلب هاست
 و همه شما می توانید در آن جای بگیرید
 به شرط آن که مرا آن طور که هستم باور کنید
 پدرم، مادرم، آموزگارم، دستم را بگیر
 تا از کاستی هایم به کمک توان مندی هایم بکاهم

شکستهای بی در بین که در ارتباطاتش داشته است همیشه به درک خود از مفاهیم به دیده شک و تردید می نگرد و اغلب اوقات این شک و تردید در نگاهها و پاسخهای او در موقع گوش دادن، مشهود است. آموزگاران و اولیاء می دانند که با این کودکان باید شمرده صحبت کرد، آنها را مستقیماً مخاطب قرار داد و طی صحبت دائماً و با شگردهای گوناگون توجه آنها را به سخنان جلب نمود.

در مدارس ویژه کودکان عقب مانده ذهنی و در برنامه‌ی پایه‌ی آمادگی این مدارس، برنامه‌ریزی آموزشی وسیعی با هدف پرورش مهارت‌گوش دادن و خرده مهارت‌های مربوط به آن در نظر گرفته شده است، در ادامه‌ی هدف‌های فوق در کتاب‌های فارسی دوره‌ی ابتدایی این مدارس که به تازگی تألیف شده

است، دروس و فعالیت‌های یادگیری متنوع و گسترده‌ای جهت پرورش مهارت ذکر شده منظور گردیده است. در طی فرآیند آموزش محتوای این کتابها در قالب‌های گوناگون از جمله تصاویری از یک مکان، (صفحه اول و دوم فارسی پایه اول جلد اول) داستان‌های تصویری (صفحه‌ی سوم و پنجم فارسی پایه اول و دیگر موارد) متونی ساده و روان کودک کم توان ذهنی مجبور به گفت و شنود با هم‌کلاسان و آموزگار خود می شود. در طی فرآیند یادگیری محتوای این کتاب‌ها کودک کم توان می آموزد که در سخن گوینده دقت و تمرکز کند، سخن و بیام گوینده را درک کند ارتباط بین بخش‌های بیام را دریابد، در حد

در خصوص پرورش این مهارت‌ها رخ داده است. به طور اجمال مطرح می‌گردد.

مهارت‌گوش دادن

همان‌طور که می‌دانیم گوش دادن متفاوت از شنیدن است، چرا که شنیدن نیازمند تعبیر و تفسیر است و لیکن گوش دادن به خلاف آن مستلزم درک مناسب معانی و سازمان دادن مناسب اندیشه‌ها در ارتباط با آن معانی است (فریار، رخshan، ۱۳۶۹). وقتی از دانش آموز خواسته می‌شود به بیامی گوش فرا دهد از او انتظار می‌رود آن را بفهمد، بنابراین، گوش دادن مستلزم به کارگیری توجه، تمرکز و حافظه است. کودک کم توان ذهنی بدلیل ضعف کلی در کارکردهای ذهنی به خصوص ضعف در تمرکز، توجه و حافظه در مهارت‌گوش دادن مانند دیگر مهارت‌های زبان ضعیف عمل می‌کند.

همه‌ی افرادی که با کودکان کم توان ذهنی ارتباط نزدیک دارند دریافت‌هایند که با او می‌باشد مناسب با سن عقلی‌اش به گفتگو پرداخت. کودک کم توان ذهنی در درک مفاهیم کلمات پیچیده، افعال غیر رابع و یا افعال و واژه‌هایی که جند معنی دارند، جمله‌های به نسبت طویل، درک تشابهات ضمنی و استعاره دچار مشکل است. او قادر نیست با حدس و قرینه مفهوم واژه‌ای را در جمله دریابد. به عبارت دیگر، او قادر به درک کلی یک موضوع شنیده شده که در آن فقط جند واژه‌ی ناآشنا باشد؛ نیست چون هر واژه‌ی ناآشنا توجه او از به ادامه‌ی موضوع سلب می‌کند. او به دلیل

است و نوعی شتابزدگی و بی قراری در گفت و شنود با آنها به چشم می خورد. چنانچه بخواهد درباره‌ی یک موضوع صحبت کنند قاعده‌ای بیش از دو یا سه جمله‌ی غیر تکراری را به کار نخواهند برد و بالاخره این که در کلیه‌ی سطوح واجی، واژی، نحوی و معنایی زبان دچار اشکال هستند. همان طور که در بحث پرورش مهارت

گوش دادن ذکر گردید؛ در طی فرایند آموزش هر بخش از متنون کتاب‌های فارسی و فعالیت‌های یادگیری حواشی آن که در کتاب‌های تازه تألیف در نظر گرفته شده است، آموزگاران با به کارگیری روش‌هایی مانند پرسش و پاسخ، قصه‌گویی، نمایش عروسکی، ایقای نقش و گردش علمی که در جزوی روش‌های تدریس این کتاب‌ها پیشنهاد شده است. دانش آموزان را به داد و ستد کلامی و پرسش و پاسخ و گفتگو و بیان جمله‌های کامل و غیر تلگرافی وامی دارند، آموزگاران در طی این گفتگوها به اشکالات تلفظی دانش آموزان پی خواهند برد. هم چنین دانش آموزان نیز یاد می‌گیرند چگونه با مخاطب خود ارتباط برقرار کنند، از سخن خود محور به گفتگوی دو طرفه گام بردارند، بتوانند در برابر جمع صحبت کنند، بیام‌هایشان انسجام داشته باشد، به آنچه می‌گویند فکر کنند و بعد سخن بگویند، گفتارشان لحن و آهنگ مناسب داشته باشد، در موقع گفتار حرکات دست و سرشاران مناسب (صفحه ۲ جزو مقدمه روش تدریس)، در موقعیت‌های مختلف کلمات و عبارات مناسب را به کار گیرند، قادر به مکالمه‌ی تلفنی باشند

توانایی اش درباره‌ی شنیده‌ی خود بررسی و اظهار نظر کند و به آهنگ کلام نیز توجه نماید. او به تدریج به گوناگونی جملات از حیث خبری، پرسشی و تعجبی بی خواهد برد. (صفحه‌ی یک، مقدمه‌ای بر روش تدریس فارسی کودکان کم توان ذهنی ۱۳۷۸-۷۹ گروهی از مؤلفان).

مهارت سخن گفتن

جند ویژگی در روند تکامل زبان در کودک کم توان ذهنی بارز است ویژگی اول این است که کودک کم توان ذهنی در مقایسه با هم سالان خود دیر سخن می‌گوید. دومین ویژگی این است که گفتار ظاهر شده ناقص است. ویژگی دیگر این است که در فراگیری زبان مراحل رشد، به هنجار طی نمی‌شود. هم چنین سرعت و کارآیی هنجار در فراگیری زبان در کودک کم توان ذهنی دیده نمی‌شود. (سلیمی، اشکوری، ۱۳۶۶). تحقیقات و هم چنین تجربیات آموزگاران این کودکان نشان داده است که اغلب اوقات جمله‌های آنها کوتاه و ناکافی است و از سه کلمه نتجاوز نمی‌کند. گفتار آنها ریتم و آهنگ مناسب ندارد و در آن از افعال جمع کمتر استفاده می‌کنند، زمان افعال جمله‌های به کار گرفته شده اکثرًا فقط مضارع است به جز ضمیر اول شخص مفرد به ندرت ضمایر دیگر را به کار می‌برند. اکثر اوقات حروف ربط و حروف اضافه را به کار نمی‌برند و یا غلط به کار می‌برند. از صفات و قیدها در گفتار خود کمتر استفاده می‌کنند؛ در گفتگو عادت فکر کردن قبل از سخن گفتن در آنها ضعیف

شنوایی و دیداری ضعیف عمل می‌کنند. هم چنین در مرحله‌ی خواندن جمله‌ها و متن‌ها، خواندن آنها مقطع و منفصل است و سرعت خواندن در آنها متعادل نیست. به عبارت دیگر به نوعی دچار کند خوانی و یا تند خوانی نامطلوب هستند. خواندن آنها آهنگ ولحن مناسب ندارد و بیان احساس در آن دیده نمی‌شود. هم چنین خواندن آن‌ها مبتنی بر درک نیست با توجه به ویژگی‌های فوق و به منظور ایجاد سطحی بهینه در مهارت خواندن این کودکان، موارد ذیل در روش تدریس کتاب‌های تازه تألیف لحاظ گردیده است.

به منظور آماده سازی کودکان کم توان ذهنی جهت آموزش خواندن در قسمت‌های اولیه کتاب‌های فارسی پایه اول این دانش‌آموزان، انواع فعالیت‌های یادگیری جهت پرورش توانایی‌های دیداری و شنوایی علو در نظر گرفته شده است.

این فعالیت‌ها با هدف پرورش تمیز شنوایی (اولیه مرحله قسمت اول و دوم صفحه هفت جلد اول - فارسی پایه اول، پرورش حافظه‌ی کوتاه مدت شنوایی، پرورش توالی حافظه شنوایی (تمرین سوم صفحه ۷ جلد اول - فارسی پایه اول) و هم چنین تمرین‌های درخصوص پرورش تمیز دیداری تدوین گردیده است (صفحه ۴ جلد اول - فارسی پایه اول).

ضمن این فعالیت‌ها کودکان با واژه‌ای زبان فارسی آشنا می‌شوند هم چنین آن‌ها را در اول و آخر کلمه‌ها تشخیص خواهند داد (صفحه ۱۵ تا ۲۸ جلد اول پایه اول). دانش‌آموزان قادر خواهند شد واژه‌ای یک

(فارسی پایه دوم، درس تلفن)، به سوالات پاسخ دهند و بیاموزند چگونه واژه‌ها را برای بیان مقصودشان به کار گیرند و به‌الطبع گنجینه‌ی لغات آن‌ها در این گفتگوها و صحبت‌ها دائمًا وسعت بیشتری خواهد یافت.

مهارت خواندن

مهارت خواندن عبارت است از فرایند یادگیری تبدیل نمادهای نوشتاری به اصوات گفتار و درک معانی آنها (صفار پور عبدالرحمن، چاپ ۱۳۷۷)

مهارت خواندن مهارتی است دشوارتر از مهارت گوش دادن و سخن گفتن و در سلسله مراتب مهارت‌ها بعد از دو مهارت مذکور، قرار دارد. به عبارت دیگر یکی از عوامل پیشرفت در خواندن توفیق در مهارت گوش دادن و سخن گفتن است. کودکی که از پیشینه‌ی زبانی کافی برخوردار نیست در مهارت خواندن موفق نخواهد شد (فریار، رخشان ۱۳۶۹) بنابراین پرداختن

هر چه بیشتر به مهارت‌های گوش دادن و سخن گفتن جهت پیشرفت خواندن دانش‌آموزان امری بدیهی است که این امر دقیقاً در کتاب‌های تازه تألیف مورد توجه قرار گرفته است و همان طور که در ابتدای این مقاله به استحضار رسید در کلیه‌ی کتاب‌های فارسی تازه تألیف پرورش متوازن مهارت‌های زبانی مدنظر بوده است.

آموزگاران کودکان کم توان ذهنی به تجربه دریافت‌هایند که این کودکان عموماً در مرحله آمادگی برای خواندن به دلیل مهارت در توانایی‌های مربوط به

دانش آموزان را برای کشف صدای حرف جدید ترغیب خواهد نمود و روحیه خود بازیابی های خود را در آنها پرورش خواهد داد. بدینهی است پرورش انگیزه های درونی از جمله پرورش روحیه خود یادگیری گامی بلند در جهت تسريع در امر مربوطه پایا است.

یکی دیگر از ویژگی های فارسی پایه اول گام برداشتن در ایجاد تمرین هایی است که با توجه دقیق به مشکلات آموزشی کودکان کم توان ذهنی تهیه و تدوین شده است. این دانش آموزان در تشخیص اصوات زبان فارسی که به یکدیگر شباهت دارند، هم چنین در یادگیری حروف هم صدایی که چندین نماد نوشتاری دارند و یا بالعکس نمادهای نوشتاری که دارای چندین صدا هستند دچار مشکل می باشند. آنها در تشخیص تفاوت های نمادهای نوشتاری با هم از لحاظ نقطه ها و دندانه ها به کرات دچار اشتباه می شوند. این موارد و موارد دیگر که جملگی در خواندن کودک کم توان ذهنی ایجاد اختلال می نماید در کتاب های نازه تأثیف به طور سازمان یافته مورد توجه قرار گرفته است. در خصوص تمام موارد فوق، تمرین هایی (به طور مثال ص ۳۹ جلد دوم فرسی پایه اول بری تشخیص تفاوت دو صدای ف و و همچنین تمرین ص ۴۴ جلد سوم فارسی پایه اول برای حروف هم صدای شکل های نوشتاری متفاوتی دارند و تمرین ص ۴۰ جلد دوم - پایه اول بالا صفحه برای حروف هم شکل که صدای متفاوتی دارند) در نظر گرفته شده

کلمه را به ترتیب به خاطر آورند. هم چنین آنها آماده خواهند شد تا تشابه و تفاوت نشانه های خطی الفبای فارسی را از لحاظ دیداری نیز تشخیص دهند بدین ترتیب حافظه آنها در به خاطر آوردن شکل حروف و کلمات پرورش می یابد. (صفحه ۱۲ و ۲۹ قسمت پایین جلد اول - پایه اول) یکی از ویژگی های

قابل ذکر این کتاب ها که برخلاف کتاب های فارسی گذشته است: کاهش فاصله می مدت زمان آموزش واج های زبان فارسی با آموزش نشانه های خطی آن هاست (جلد اول و دوم فارسی پایه اول) و دانش آموز در فاصله زمانی نسبتاً کوتاهی بعد از یادگیری واج ها، نیماد نوشتاری آنها را خواهد آموخت. در مرحله ای آموزش خواندن، دانش آموز در قالب متن های ساده و روان که با توجه به گنجینه هی

لغات کودک کم توان ذهنی و درک او تهیه شده است با حروف الفبای فارسی در کلمه های کلیدی آشنا می شود. (کلیه دروس سه جلد فارسی پایه اول) لازم به توضیح است که یکی از بارز ترین مشخصه های کتاب های فارسی پایه اول تقدم بخشیدن خواندن بر، خواندن و نوشتن همزمان است. به منظور ارایه این مطلب قبل از ارایه حروف جدید در قالب کلمه های کلیدی و به رنگ قرمز (به طور مثال حرف ن در کلمه نان ص ۵۹ جلد اول - پایه اول) آن حرف به رنگ سبز در یک کلمه به جز کلمه های کلید در فعالیت های یادگیری دروس قبلی ارایه شده است. (به طور مثال کلمه های ابر در پایین صفحه ۱۶ فارسی اول - جلد اول) این فعالیت

است. (درس بازی پایه سوم - درس کاردستی پایه دوم) ضمناً در این کتاب‌ها از اشعار، شعرای کودک استفاده شده است. (۸۷ پایه چهارم - ص ۷۲ پایه پنجم) در افزایش مفاهیم سیر عمودی لحاظ گردیده است و مطالب و موضوعات از پایه اول تا پنجم حول محور مطالب منسجمی از جمله مشاغل، بیدیده‌های طبیعی، شخصیت‌ها و ... ارایه می‌گردد. شایان ذکر است تمام صفحات کتاب مزین به تصاویری واضح و گویا تا امر یادگیری را تسريع بخشد. تصاویر با توجه به موضوع ارایه شده و ویژگی کودکان کم توان ذهنی رسم گردیده است. از ویژگی‌های این تصاویر رنگ‌های شاد و هم چنین حذف حرکات اضافی آن‌ها است.

جهت بالا بردن درک مطلب، گسترش گنجینه‌ی لغات و کمک به مفهوم سازی واژه‌ها، قسمت کلمه و ترکیب‌های تازه‌ی این کتاب‌ها در طرحی کاملاً بدیع ارایه گردیده است قسمت کلمه و ترکیب‌های تازه فارسی دوم تا پنجم) در این قسمت هر واژه‌ی جدید همراه با تصویر آمده و یا در قالب جمله‌ای آشنا و ملموس، معنی شده است که این امر در کتاب‌های درسی بی‌سابقه است. به طور کلی می‌توان گفت هدف‌های زیر جهت پرورش مهارت خواندن در کتاب‌های فارسی تعقیب گردیده است.

- توانایی خواندن نمادهای نوشتاری

- توانایی دریافت ارتباط معنایی یک متن ساده

- توانایی بلند خوانی و صامت خوانی یک متن ساده

است. در تدریس حروف الفباء، در کتاب‌های فارسی پایه اول حروفی که از لحاظ صدا و یا شکل نوشتاری دارای تفاوت کمی بودند و دانش آموزان به کرات آنها را با یکدیگر اشتباه می‌گرفتند؛ با فاصله‌ی زیاد در کتاب‌های تازه تألیف ارایه گردیدند.

در تهیه کتاب‌های فارسی پایه دوم تا پنجم نیز طی متن‌هایی، شرایطی جهت تقویت مهارت خواندن دانش آموزان کم توان ذهنی فراهم گردیده است از خصوصیات این متن‌ها می‌توان به مواردی چند اشاره نمود. این متن‌ها مشابه متن‌های پایه‌ی اول با توجه به ویژگی‌های کودک کم توان ذهنی، به دایره‌ی واژگانی این عزیزان توجه شده است. طول جمله‌ها با توجه به میزان درک آنها رعایت گردیده است. در این متن‌ها

تمام اماکن و مشاغل مورد نیاز دانش آموزان به آنها معرفی شده است. (درس کتابخانه کلاس و بیرون) فارسی پایه سوم) این متنون دنیای زیبا و فرحبخشی را به این عزیزان ارایه داده همچنین به نیازهای حال و آینده‌ی کودکان مذبور توجه شده است هیچ بیام اخلاقی و تربیتی در این متن‌ها به طور مستقیم ارایه نشده است و به طور کلی در این متنون سعی شده است علایق و سلیقه‌های این عزیزان مورد توجه قرار گیرد و خواندن را برای کودکان کم توان ذهنی رغبت برانگیز گرداند. هم چنین احساسات و عواطف را در این کودکان رشد دهد. به منظور کاهش روحیه انزوا طلبی و تقویت روحیه همزیستی، فعالیت‌های گروهی به صورت بازی و کاردستی در این کتابها منظور گردیده

دانش آموزان فعالیت‌های یادگیری منسجم و سازمان یافته‌ای در کتاب‌های تازه تألیف در نظر گرفته شده است. پاره‌ای از این فعالیت‌ها در بحث ایجاد آمادگی جهت مهارت خواندن ذکر گردید تمیز شنیداری، حافظه‌ی شنیداری، تقویت حافظه‌ی توالی شنیداری تمیز دیداری، حافظه‌ی دیداری هم چنین فعالیت‌هایی در خصوص هجی کردن کلمات، مهارت‌های دست‌ورزی به منظور آمادگی برای نوشتن (قسمت وسط صفحه‌ی ۱۰ جلد اول- پایه اول) و نقلید خطوط الفبای فارسی هم چنین تمرین‌هایی برای رعایت دندانه‌ها، نقطه‌ها، (تمرین وسط صفحه ۶۲ جلد اول- فارسی اول) متصل و یا منفصل لوحه‌های جلد اول- فارسی اول) متصل و یا منفصل نوشتن کلمه‌ها، به کارگیری صحیح شکل حروف در اول، وسط و آخر واژه‌ها (تمرین صفحه‌ی ۲۵ جلد دوم- فارسی اول) و موارد متعدد دیگری که فقط مطالعه‌ی دقیق کتاب‌های فارسی گویای آن خواهد بود، در کتاب لحاظ گردیده است. مشکلات نگارش انشا در کودکان کم توان ذهنی عوامل عدیدهای دارد چنانچه فرض کنیم که کودک کم توان ذهنی در مهارت‌های زبانی قبلی به حد مطلوب و مورد انتظار دست یافته باشد یعنی قادر باشد افکار، عقاید و خواسته‌های خود را در قالب جمله‌هایی روان و ساده بیان کند باز هم قادر به نوشتن آنها نیست. پاره‌ای از این اشکالات مربوط به ناتوانی او در خصوص تبدیل زبان محاوره به زبان نوشتار است و پاره‌ای دیگر

- توانایی خواندن متن ساده یا شعر با لحن و آهنگ و سرعت مناسب

- توانایی بررسی و اظهار نظر در حد انتظار درباره‌ی یک متن ساده و کوتاه

- استفاده از خواندن به صورت عملی

- گسترش دایره‌ی دید در خواندن (جزوه‌ی مقدمه‌ی

روش تدریس کتاب‌های فارسی)

مهارت نوشن

شکل نوشتاری زبان عالی‌ترین و پیچیده‌ترین شکل ارتباط است. در سلسله مراتب مهارت‌های زبانی، نوشتن آخرین مرحله است که آموخته می‌شود. آموخته‌های بنیادی و تجارب مفید مهارت‌های زبانی در گوش دادن، سخن‌گفتن و خواندن در واقع پیش نیازی برای نوشتن محسوب می‌شوند (فریار، رخشان

(۱۳۶۹) آموزگاران کودکان استثنایی به تجویه در یافته‌اند عموماً کودکانی که در مهارت خواندن ضعیف عمل می‌کنند در مهارت نوشتن نیز توفیقی ندارند. به عبارت دیگر همه‌ی عواملی که کودک کم توان ذهنی را دچار مشکل در خواندن می‌نماید در ناتوانی او در نوشتن نیز دخیل است علاوه بر آن مشکلات حرکتی و حافظه‌ی حرکتی نیز می‌تواند به اشکالات ذکر شده در بحث مشکلات خواندن افزوده شود. چنانچه مشکلات نوشتن را به دو دسته یعنی مشکلات املایی و مشکلات انشایی تقسیم نماییم. کودک کم توان ذهنی در هر دو مورد، دچار ضعف و ناتوانی است. در خصوص رفع مشکلات املایی این

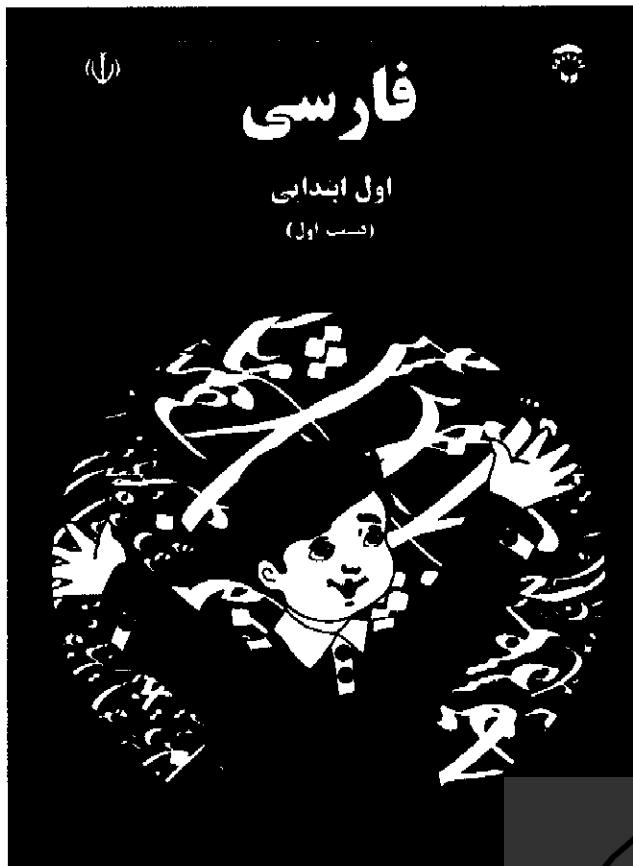
فارسی تازه تألیف دانش آموزان طی فرایند پادگیری در مهارت نوشتن به توانایی‌های زیر دست خواهد یافت.

- توانایی نوشتن درست نمادهای نوشتاری
- توانایی به کارگیری به هنجار خط (خوانانویسی)
- توانایی تبدیل نمادهای صوتی به نوشتاری
- توانایی استفاده از برخی علایم سجاوندی
- توانایی کاربرد درست کلمات در جمله
- توانایی نوشتن جمله‌های ساده برای یک موضوع
- در حد انتظار توانایی نوشتن افکار، عقاید و خواسته‌های خود
- نوشتن نامه‌ای ساده در حد انتظار (جزوه‌ی مقدمه‌ی روش تدریس فارسی)

در پایان به استحضار می‌رساند امید است با حسن اجرای محتوای این کتاب‌ها که البته شیوه‌ی کتاب همیشگی آموزگاران زحمت‌کش، کم توقع و ایثارگر مدارس ویژه‌ی کودکان کم توان ذهنی است کلیه اهداف مورد نظر در کتاب‌ها برآورده شود. آنچه که به جرأت می‌توان گفت کتاب‌های فارسی دانش آموزان کم توان ذهنی اولین کتاب‌هایی است که در حیطه‌ی ادبیات کودک و نوجوان کم توان ذهنی کشور به رشته تحریر درآمده است.

مریبوط به عدم آگاهی به قواعد دستوری در نگارش می‌شود. در کتاب‌های نازه تألیف تمرین‌های وسیع و سازمان یافته‌ای به منظور رشد جمله‌نویس و انشا لحاظ گردیده است. در پایه اول دانش آموزان به طور غیر مستقیم به جایگاه ارکان جمله بی‌خواهند برد. در پایه‌ی دوم آنها موفق به جمله‌نویسی برای یک واژه خواهند شد. (ص ۷۳ پایه دوم) در پایه‌ی سوم دانش آموزان قادر خواهند شد برای هر یک از تصاویر یک داستان زنجیره‌ای جمله‌ای بنویسند که محتوای داستان را بیان سازد. (ص ۸۷ پایه سوم) در پایه‌ی چهارم دانش آموزان به مهارت نوشتن چند جمله‌ی مرتبه در رابطه با یک تصویر که جزئیات زیادی را در بردارد، دست خواهند یافت (ص ۸۳ پایه چهارم) و بالاخره در پایه‌ی پنجم دانش آموزان قادر خواهند شد برای یک موضوع ساده و تجربه شده، انشا توصیفی بنویسند. (ص ۷۱ پایه‌ی پنجم) نامه‌نگاری را در حد انتظار خواهند آموخت (ص ۶۶ فارسی پایه پنجم) و با خلاصه‌نویسی آشنا (ص ۷۰ فارسی پنجم) خواهند شد. در طی مراحل فوق قواعد دستوری به طور غیر مستقیم آموزش داده می‌شود. این قواعد به منظور ایجاد تطابق بین فعل‌ها و فاعل‌ها، به کارگیری ضمایر مختلف (ص ۵۸ پایه سوم و ص ۷۹ پایه چهارم)، به کارگیری افعال مریبوطه هم چنین بیشوندها و پسوند‌هایی که به اسمی حالت جمع یا مفرد (ص ۷۸ پایه سوم) و یا مفهوم مخالف (ص ۷۵ فارسی پنجم) می‌دهد، آموزش داده می‌شود. در کتاب‌های

منابع

- آموزش و پرورش کودکان عقب مانده ذهنی ترجمه

مجید مهدی زاده سال ۱۳۶۹

آموزش مهارت‌های زبانی نویسنده عبدالرحمان صفارپور

چاپ ۱۳۷۷

به همراه من باش از تکلم تا مدرسه نویسنده نوذر آدان،

نجفیان، عابدین زاده ۱۳۷۴

بازی با زبان نویسنده مهدی ضرغامیان سال ۱۳۷۵

زمینه روانشناسی گروه مترجمان سال ۱۳۶۹

- کودکان استثنایی ترجمه مجتبی جوادیان چاپ ۱۳۷۱

مقدمه‌ای بر روش تدریس فارسی کودکان کم توان ذهنی

عده‌ای از مؤلفان ۱۳۷۸

ناتوانی‌های یادگیری ترجمه و تألیف اکبر فربار، فردیون

رخshan سال ۱۳۶۳

- ناتوانی‌های یادگیری ترجمه محمد تقی هنchy طوسي تپير علوم زندگى

سال ۱۳۶۹

- بررسی تهیه متون خواندنی براساس واژگان گفتاری

کودکان عقب مانده ذهنی پایه اول مقاله‌ی تحقیقاتی

سوفیا سرایی سال ۱۳۷۴

